

JADRANSKI EDUKATIVNO-ISTRAŽIVAČKI CENTAR ZA
REAGIRANJA NA IZNENADNA ONEČIŠĆENJA MORA

ZAPISNIK

S RADIONICE „FIDELITY – ONEČIŠĆENJA RAŠKOG ZALJEVA“

Vrijeme i mjesto sastanka:

Radionica „Fidelity – onečišćenje Raškog zaljeva“ održana je 03. listopada 2018. godine u prostorijama Jadranskog edukativno-istraživačkog centra za reagiranja na iznenadna onečišćenja mora (ATRAC) u Rijeci.

Svrha i cilj sastanka:

Osnovni cilj radionice bila je rasprava o slučaju „Fidelity“ – onečišćenju morskog okoliša u Raškom zaljevu, odnosno razmotriti što je učinjeno kako bi se umanjili štetni učinci na okoliš i gospodarstvo te koje su lekcije naučene iz ovog slučaja.

Prisutni:

1. Predstavnici Ministarstva mora, prometa i infrastrukture RH;
2. Predstavnici obalnih županija;
3. Predstavnici Lučkih kapetanija Pula, Senj, Zadar, Šibenik, Split;
4. Predstavnici Općine Raša;
5. Predstavnici Državne uprave za zaštitu i spašavanje;
6. Predstavnici Uprave Republike Slovenije za pomorstvo;
7. Predstavnici lučkih uprava;
8. Predstavnici Rafinerije nafte INA;
9. Predstavnici privatnih tvrtki specijaliziranih za reagiranja na onečišćenja mora;
10. Predstavnici Pomorskog fakulteta u Rijeci;
11. Predstavnici Udruge pomorskih kapetana sjevernog Jadrana;
12. Predstavnici vatrogasnih zajednica;
13. Predstavnici udruge Mare Nostrum.

Na temelju rasprave koja je uslijedila nakon prezentacija, zaključeno je slijedeće:

1. Iskustva i postupci reagiranja u slučaju onečišćenja „Fidelity“ moraju biti korišteni pri izradi novog Plana intervencija kojeg će pripremati Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
2. Sve luke u kojim se odvija iskrcaj/utovar ulja pa tako i bunker goriva moraju imati definiran sustav preventive i pripravnosti za iznenadna onečišćenja mora
3. U sustav pripravnosti i reagiranja potrebno je uključiti i naftnu industriju
4. Županijski planovi intervencija moraju biti operativniji s jasnim ulogama svih članova ŽOC-a
5. ATRAC će, s IOPC Funds, organizirati edukaciju „Naknade šteta“

Nakon prezentacije lučke kapetanice Dolores Brenko-Škerjanc, Vedran Martinić (ATRAC) je moderirao diskusiju, u kojoj su sudjelovali redom:

1. Dolores Brenko-Škerjanc (LK Pula):

- ističe kako je obavještanje članova ŽOC-a putem Županijskog centra 112 bilo otežano te je informacija o onečišćenju kasnila 2 sata;
- izvještava da je prva procjena situacija obavljena tijekom prvog dana kada je aktiviran ŽOC, te se mijenjala po dojavama lokalnog stanovništva;
- napominje da su 3. dan od onečišćenja znali koliko je zahvaćeno područje;
- smatra da ŽOC treba imati jednog zapovjednika koji dodjeljuje zadatke ostalim članovima; ističe kako ŽOC Istarske županije dobro funkcionira, svi članovi uspješno izvršavaju svoje uloge i međusobno surađuju;
- ističe kako je najteža odluka za zapovjednika ŽOC-a odlučiti kada završiti s čišćenjem.

2. Matko Škalamera (DUZS):

- smatra kako je sustav dojave putem Županijskog centra 112 nije zakazao te da treba provjeriti račeno o kašnjenju poziva iz centra 112

3. Glorija Paliska (Općina Raša):

- ističe manjkavost Pravilnika o redu i radu u luci Trget te smatra da je to jedan od razloga zašto se ovo onečišćenje dogodilo;
- spominje kako je lokalna samouprava dobila dojavu o onečišćenju 4 sata nakon što se dogodilo;
- smatra da su slike u medijima donijele dugotrajnu štetu za turizam;
- ističe kako nisu angažirali veći broj ljudi za čišćenje obale jer su smatrali da bi to negativno utjecalo na turističku sezonu;
- napominje kako bi predstavnici lokalne samouprave u slučaju onečišćenja na njihovom području trebali biti uključeni u sastav ŽOC-a;
- ističe da je suradnja njihove jedinice lokalne samouprave i ŽOC-a u ovom slučaju bila vrlo uspješna;
- smatra da je nemoguće odrediti je li čišćenje na području Raškog zaljeva završeno, te pretpostavlja da će i iduće sezone biti uljnog filma na moru;
- ističe važnost preventive u ovakvim slučajevima.

4. Goran Komazec (Dezinsekcija):

- napominje kako neki savjeti ITOPF-a nisu bili praktični (čišćenje svakog kamena krpicama i četkama, ne korištenje apsorbens krpica, već običnih);
- ističe probleme i izazove kod sanacije onečišćene obale: nepristupačnost velikog dijela obale, zabrana korištenja kemijska sredstava, stijene koje su pucale uslijed ispiranja pod visokim pritiskom.

5. Siniša Orlić (MMPI):

- ističe važnost vatrogasaca u slučajevima poput ovog, te misli da bi oni trebali biti uključeni u sastav ŽOC-a;
- spominje administrativna opterećenja koja ima ŽOC (sve odluke moraju biti dokumentirane) te smatra da je veliki problem nedostatak administrativnih kapaciteta u ovakvim slučajevima;
- napominje da je postojeće planove intervencija potrebno revidirati i promijeniti s obzirom na iskustva s ovim onečišćenjem;
- ističe nedostatak stručnog znanja i stručnjaka koji bi u slučaju onečišćenja trebali biti na raspolaganju ŽOC-evima i Stožeru;
- smatra da su financije jedan od najvećih problema kod ovakvih onečišćenja te da država odvaja premali iznos za prevenciju i pripravnost;
- u Hrvatskoj ne postoji mehanizam angažiranja volontera te nema dovoljno volontera koji bi u sezoni došli raditi težak i temeljit posao čišćenja obale.

6. Ilija Šmitran (Ind-eko):

- smatra da je ovaj događaj pokazao kako planovi intervencija nisu dobri te da ih treba mijenjati;
- ističe da je veliki problem kod sanacije onečišćenja obale premali broj ljudi;
- napominje da država treba podržavati tvrtke koje se bave sanacijom onečišćenja, pomoći im financijski kod nabave opreme i održavanja hladnog pogona;
- smatra da država treba pomoći pri unaprjeđenju postojećih kapaciteta za reagiranja na onečišćenja mora;
- ističe da je potrebno regulirati pravo na rukovanje i prijevoz opasnih i štetnih tvari, tj. da se takvom djelatnošću mogu baviti tvrtke koje imaju dovoljno čvrsto jamstvo/osiguranje da mogu financijski nadoknaditi moguću štetu.

Završetak radionice:

03. listopada 2018. u 13.30 sati

Zapisnik sastavile:

Anja Pilepić i Nikolina Stanić

Rijeka, 09. listopada 2018

Dostavlja se:

- Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture RH.